

ESTACIONS QUARESMAIS

PERE FARNES

Notes prèvies

- * L'Estació quaresmal pot realitzar-se de diferents formes, segons que es tracti d'una celebració diocesana, arxiprestal o d'algunes parròquies, o d'un monestir.
- * La forma més expressiva de l'"Estació" és, certament, la diocesana; en aquest ritu es manifesta clarament tant la unitat de l'Església al voltant de l'únic altar del bisbe (Cf. Sac. Conc. 41) com l'exemplarietat i intercessió dels sants en relació amb la conversió quaresmal.
- * Per a la celebració diocesana de l'"Estació" l'assemblea es reuneix en una església en la qual es fa la commemoració del sant concret i s'hi inicia una processó cantant les lletanies, cap a una altra església en la qual se celebra l'Eucaristia (començant directament per la col·lecta de la missa), s'omet l'acte penitencial (Cf. Cerimonial de bisbes, núm. 261).
- * Quan es tracta de ciutats o bé d'altres poblacions no episcopals és molt aconsellable que celebrin l'"Estació" conjuntament diferents parròquies sota la presidència d'un dels rectors o preveres. En aquest cas la celebració es fa de la mateixa manera que hem dit per a la celebració diocesana.
- * Quan l'"Estació" la celebra una sola parròquia la manera més expressiva és fer la commemoració del sant en una de les esglésies de la parròquia i sortir en processó cantant les lletanies vers l'altra església de la mateixa demarcació (l'església parroquial pot ser sempre o bé el lloc de la commemoració del sant o bé el lloc de la celebració eucarística).
- * La forma que segurament serà més factible -tot i que sigui la menys expressiva- és la de celebrar tot el ritu en la mateixa església parroquial.

- * Si l'església parroquial té capelles suficientment amples i els fidels, situats els ministres en aquesta capella, poden aprofitar bé en el ritu, la commemoració del sant es pot fer en aquesta capella i iniciar-hi la processó els ministres anant vers l'altar major.
- * Si l'església parroquial no té cap capella suficientment ampla es pot fer també tot el ritu en el presbiteri cantant aleshores les lletanies breus sense processó.
- * Si l'acústica de l'església permet que els fidels puguin sentir bé el ritu celebrat fora del presbiteri es podria fer també de la següent manera: a) congregat el poble en l'aula de l'església, un monitor des del presbiteri llegeix la presentació del sant que es commemora; b) els cantors i el poble canten l'antífona i el verset del sant; c) el celebrant des de la capella o lloc del fons de l'església diu l'oració del sant; d) després el celebrant i els ministres (acompanyats si es vol d'un grup de fidels, com proposa el Missal per a l'entrada solemne el Diumenge de Rams (n. 13) caminen vers l'altar en processó precedits de la creu mentre es canten les lletanies dels sants; e) arribat el celebrant al presbiteri, s'adreça a la seu mentre continua el cant de les lletanies (llargues o breus) i participa en les lletanies fins que s'acabin; f) acabades les lletanies el celebrant diu la col·lecta de la missa i la celebració continua amb les lectures i tots els altres elements habituals fins al final.
- * En els Monestirs l'"Estació" es pot celebrar en alguna capella del claustre, en la sala capitular, o des d'un altre lloc, on es pugui iniciar la processó per a anar a l'església, i, amb el mateix ritu que s'ha descrit per a les parròquies que tenen diferents esglésies, es canten les lletanies; closes les quals se celebra la Missa començant per la col·lecta.
- * En els Monestirs (sobretot de monges) en els quals resulta difícil que el capellà presideixi l'"Estació" abans de la missa, l'Estació es podria fer precedint les primeres vespres del diumenge o bé les segones. En aquest cas (per analogia al que es fa en el cas de la missa precedida per una hora de l'Ofici, cf. Institutio Lit. Hor., n. 94) acabades les lletanies, s'afegeix l'oració de la missa pel perdó dels pecats o s'escull, d'entre les oracions sobre el poble, una entre les que hi ha amb els números 1, 4, 6, 9, 12, 13, 15, 16 o 21. Després, omesa la invocació inicial, les vespres començarien directament amb la salmódia.
- * En la celebració de l'"Estació" es pot usar qualsevol de les fórmules de lletanies dels sants que proposa el calendari romà (edició espanyola: OLIVAR, *El nuevo calendario litúrgico*, Barcelona 1.970, pp. 211-216) o, si l'"Estació" es fa sense processó fins i tot les que hi ha al Missal per a la benedicció de l'aigua baptismal en la nit de Pasqua.

- * S'hauria d'incloure sempre a les lletanies en el lloc que pertoqui (màrtirs, verges, homes sants, dones santes) el sant que s'ha venerat especialment aquell diumenge o fins i tot cadascun dels sants en honor dels quals s'ha fet ja alguna de les estacions quaresmals. També es poden afegir les invocacions dels sants patrons de la diòcesi, de la congregació monàstica o religiosa, de la parròquia o del monestir.
- * S'ha de tenir present que no es pot celebrar l'"Estació" en honor dels beats (ni que es tracti des recentment beatificats) a no ser en aquells llocs o comunitats als quals se'ls ha concedit de celebrar la seva memòria.

DIUMENGE I DE QUARESMA. Estació: santa Agnès de Boèmia

En aquest començ de la Quaresma posem els nostres ulls en santa Agnès de Boèmia. Que el seu exemple i la seva intercessió ens donin coratge en el camí quaresmal que tot just iniciem.

Santa Agnès va néixer envoltada d'honors i riqueses: filla del rei de Boèmia, va renunciar a matrimonis reials i va consagrar el seu cor indivís únicament a Déu. Va repartir les seves riqueses als pobres i als malalts per als quals va contruir un hospital a Praga i va fundar un orde per a tenir-hi cura. Admirada davant els recents exemples de viure l'evangeli que proposava S. Francesc, va constuir el primer Monestir de clarises de la seva pàtria i després hi va ingressar com a germana, brillant sobre tot per la seva humilitat i pel seu esperit d'oració i de penitència. Va ser amiga de santa Clara, la fundadora de les clarises, amb la qual va tenir correspondència epistolar que es conserva. Però mentre que santa Clara i la seva altra amiga santa Isabel d'Hongria van ser canonitzades poc després de la seva mort, santa Agnès va haver d'esperar més de set segles per a la seva canonització que va realitzar Joan Pau II el 12 de novembre de 1989.

La renúncia radical de santa Agnès als béns visibles és un model especialment necessari per a l'Església dels nostres dies. Que el seu exemple i la seva intercessió ens ajudi per a renunciar també nosaltres durant aquesta Quaresma a la nostra adhesió excessiva als goigs visibles. I que la seva consagració exclusiva a Déu faci brotar en moltes joves d'avui el desig de consagrar-se a la vida contemplativa

i els doni el coratge que necessiten per a renunciar als plaers que les envolten i atreuen avui amb tanta força perquè l'Església per mitjà de les seves vides consagrades, doni testimoniatge, també en el nostre temps, del seu amor ardent a Jesucrist.

Antífona: Va tenir per poca cosa els béns d'aquest món, per amor a Jesucrist, el seu Senyor; a qui va estimar, en qui va creure, de qui es va enamorar.

V/ Pregueu per nosaltres santa Agnès. **R/** Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist.

Preguem: Senyor, que vau ensenyar la verge santa Agnès de Boèmia a primordiar el regne etern al d'aquest món i li vau donar el desig ardent d'unir-se al vostre Fill amb un cor indivís; feu que també nosaltres, en el nostre camí quaresmal, aprenguem a renunciar a aquells béns que ens impedeixen de seguir Crist i no permeteu que en la vostra Església manquin mai monjos que, renunciant a tot, com santa Agnès, siguin per a tots els fidels llevat de vida evangèlica. Per Crist, Senyor nostre.

(Closa la col·lecta precedent s'entonen les lletanies dels sants; en les quals després de les santes verges en aquest diumenge es pot afegir -fins a tres vegades-la invocació "Santa Agnès de Praga, pregueu per nosaltres".)

DIUMENGE II DE QUARESMA. Estació: sant Mucià M. Wiaux

En aquest segon diumenge del nostre camí vers la Pasqua i al terme de la processó contemplarem en l'evangeli la presència profètica de Jesús glorificat i com un esclat d'aquesta llum pasqual que ens ve de Jesús replandint en la muntanya santa, contemplarem la santedat dels seus servents dedicats sobre tot a la formació catequètica de la joventut.

Sant mucia M. Wiaux va néixer a Bèlgica el 1841. Després d'ingressar en els germans de les Escoles cristianes va patir la prova duríssima de no ser admès a renovar els seus vots. D'aquest difícil moment dirà més tard: "He rebut un refús i m'he dit a mi mateix: Déu ho permet per al meu propi bé i jo m'entrego a les seves mans". Va passar gran part de la seva vida ensenyant música i dibuix. "Res no li semblava més important -digué d'ell Joan Pau II-, que l'obediència, res més feliç que la pobresa, res més urgent que els deures de la vida comuna". Es va

distingir també per la seva gran humilitat, per l'austeritat de la seva vida i per la seva intensa pregària. Pau VI el va beatificar el 1977 i Joan Pau II el va canonitzar el 10 de desembre de 1989.

La intensa pietat de la seva vida i la seva dedicació a la formació dels joves invita especialment a la conversió a aquells fidels que havent estat cridats a la formació de la joventut en els col·legis i les catequesis no anuncien amb prou valentia i d'una manera explícita Jesucrist com a culminació de la vida de tot home. Que sant Mucià M. i tots els sants els ajudin en la seva vocació i a tots els fidels a perseverar sens defallir en el camí de la pròpia conversió.

Antífona: Va tenir per poca cosa els béns... (vegeu pàg. **16).

V/ Pregueu per nosaltres sant Mucià M. **R/** Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist.

Preguem: Oh Déu que féreu a sant Mucià M. admirable pel seu esperit de pietat i de mansuetut en l'educació cristiana dels joves; concediu a tots els qui es dediquen a l'anunci evangèlic un zel intens en la seva vocació i feu que en aquests dies quaresmals tots els vostres fidels es renovin en l'esperit de pietat i en la intensitat de la seva pregària. Per Crist, Senyor nostre.

(A les lletanies dels sants es pot afegir: "**Sant Mucià M., pregueu per nosaltres**")

DIUMENGE III DE QUARESMA. Estació: sant Gaspar Bertoni

En aquest diumenge en el qual, a l'evangeli, Jesús ens farà una crida insistent a la conversió anem a recordar sant Gaspar Bertoni, un prevere que es va consagrar precisament a cridar a la conversió una societat que, en el seu temps, vivia la convulsió de grans canvis. La seva santedat i el seu missatge són d'una manera especial atractius per al nostre món cridat novament a viure grans mutacions en tots els sentits.

Sant Gaspar Bertoni va néixer a Verona (Itàlia) i va haver de viure el període que va seguir a la revolució francesa tan caracteritzat per nombroses misèries econòmiques i morals. Conscient que s'estava escrivint una nova pàgina de la història i que es trobava en formació una nova cultura es va prodigar per aconseguir una renovada evangelització entre el poble. És significatiu notar com va saber

copsar les necessitats del seu temps i com per a això va iniciar un projecte de vida cristiana en el qual estava prevista per a tots la crida a la santedat: no solament per als preveres sinó també per als esposos, seguint l'exemple de la santa família de Natzaret, per al joves, per als treballadors i per a totes les altres categories de fidels.

Que avui sant Gaspar Bertoni amb el seu exemple ajudi el nostre camí de conversió quaresmal i que la seva pregària intercedeixi davant Déu perquè el nostre món de canvis constants sàpiga descobrir Jesucrist, el sàpiga estimar i el segueixi amb fidelitat.

Antifona: Va tenir per poca cosa els béns... (pàgs. **16)

V/ Pregueu per nosaltres sant Gaspar Bertoni. **R/** Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist.

Preguem. Oh Déu, que vau inspirar el vostre servent, el prevere sant Gaspar Bertoni, a consagrar-se ell mateix al servei de l'Església i a l'evangelització dels canvis del món: feu que els vostres fidels, seguint el seu exemple, no s'acovardeixen davant les dificultats dels nostres dies, i s'entreguin amb zel en la conversió a Crist de la nostra cultura. Per Crist, Senyor nostre.

(A les lletanies es pot afegir: “**Sant Gaspar Bertoni, pregueu per nosaltres**”).

DIUMENGE IV DE QUARESMA. Estació: *sant Josep Moscati*

El nostre camí quaresmal va avançant. Les flors sobre la taula del Senyor, (els vestits rosa), la paraula profètica que ens invitarà avui a “mirar allò nou que està sorgint” anuncien ja, cada cosa a la seva manera, que la pasqua del Senyor, s'acosta, que Crist, amb el seu triomf, donarà al seu poble, pecador per natura, la santedat pasqual. En aquest diumenge “rosa” anem, doncs, a evocar una santedat subratllada potser amb menys freqüència: la d'un laic, el sant metge, Josep Moscati.

Josep Moscati neix a Benevento (Itàlia) el 1880. De petit es distingeix ja per la seva intel·ligència, pel seu interès en participar en la catequesi, per la seva pregària freqüent, per la seva manera obsequiosa de tractar el seus pares. El 1903 defensa amb brillantor la seva tesi doctoral en la Facultat de medicina. Quan una vegada li pregunten perquè no es fa sacerdot respon: “El ministeri sacerdotal és

tan sublim i tan diví que per a ser sacerdot és necessària una virtut que jo no posseeixo". Romangué, doncs, laic exercint la seva professió de metge i ocupant llocs acadèmicament cada vegada més destacats entre els col·legues de la seva ciutat.

La seva vida de pietat i d'ascesi dia a dia es feia més intensa: diàriament, a dos quarts de set del matí, participa en la missa; únicament fa dos àpats frugals; no fuma ni beu vi, les vigílies del diumenge i de les festes s'absté de les postres, viu en una pobresa admirable. A un malalt cèlebre, el tenor Enric Caruso, que havia anat a metges famosos americans que li donaven moltes esperances de vida, li diu amb gran fermesa: "Vostè ha consultat molts metges, però ha oblidat el més poderós, Jesucrist; a Vostè la veritat és que li queda ja molt poc de vida". El tenor va morir pocs dies després. Joan Pau II va canonitzar Josep Moscati el 25 d'octubre de 1987.

Abans de demarnar la intercessió d'aquest sant, recordem avui unes paraules seves: "Feliç el metge que sap penetrar en el misteri del cor humà i el sap alenar de nou. Es indubtable que no es pot donar la verdadera perfecció si hom no es va allunyant de les coses d'aquest món, progressant en el servei de Déu amb un amor continu i consagrant-se al bé dels germans per mitjà de la pregària i de l'exemple, amb l'única finalitat d'aconseguir-los la salvació eterna".

Antífona: Va tenir per poca cosa els béns... *(vegeu pàg. **16)*

V/ Pregueu per nosaltres sant Gaspar Bertoni. **R/** Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist.

Preguem: Senyor Déu que en Sant Josep Moscati, insigne metge i preclar investigador, heu ofert al vostre poble un exemple sublim de caritat vers vós i vers els germans; feu que també nosaltres, ajudats per la seva intercessió, visquem amb autenticitat la fe cristiana i sapiguem descobrir el rostre de Crist en els nostres germans i en ells us servim a vós. Per Crist Senyor nostre.

(A les lletanies es pot afegir: "Sant Josep Moscati, pregueu per nosaltres")

D. V DE QUARESMA .Estació: Santa Maria Margarida de Youville

En aquesta darrera estació quaresmal, quan estem ja quasi per a començar la celebració dels misteris de la passió i mort del Senyor,

anem a posar els nostres ulls en Maria Margarida de Youville, una santa que va viure intensament el misteri pasqual de Crist participant de manera heroica en els sofriments del Senyor amb qui comparteix alhora la victòria pasqual.

Maria Margarida va néixer a Verennes (Canadà) el 1701. Des de la seva infantesa va ser marcada pel sofriment. Òrfena de pare, promesa desenganyada per culpa de la seva mare, esposa enganyada i humiliada pel seu espòs de vida lleugera, mare afligida per la mort de quatre dels seus fills, vídua plena de coratge que educa els seus dos fills que són cridats al sacerdocí; però dona, amb tot, forta i plena d'audàcia, mai no va deixar de posar la seva confiança en Déu i el seu amor als més humils i desgraciats. El 1737 funda l'Institut de les Germanes de la Caritat de Montreal que dirigeix fins a la seva mort el 1771. Joan Pau II la va canonitzar el 1990 essent la primera santa de Canadà.

Que aquesta santa que va passar per moments tan foscos i tan plens de contrarietats intercedeixi per l'Església cridada a contemplar en aquests dies els sofriments de Crist en la seva passió. I que la primera flor de santedat sorgida al Canadà ens alegri en contemplar com la santedat de l'Església és present en tots els segles i en tots els pobles, races i nacions.

Antífona: Va tenir per poca cosa els béns... (vegeu pàg. **16).

V/ Pregueu per nosaltres santa Maria Margarida de Youville. **R/** Perquè siguem dignes de les promeses de Jesucrist. . .

Preguem: Déu de tendresa i bondat que vau voler que Santa Margarida Maria de Youville prengués sobre seu la creu del vostre Fill i que la seva caritat ardent fos ajuda per als més pobres i necessitats del seu temps; concediu als vostres fidels que es disposen a celebrar en els dies que s'acosten la immensa caritat del vostre Fill i els sofriments de la seva passió i mort de seguir l'exemple de santa Margarida Maria, reproduint, amb la seva penitència, la passió de Crist i ajudant, amb el fruit de les seves privacions quaresmals, els pobres i els necessitats. Per Crist Senyor nostre.

(A les lletanies es pot afegir: "**Santa Margarida Maria, pregueu per nosaltres**")

■ **DIUMENGE DE LA PASSIO O DE RAMS.** En aquest diumenge l'estació se supleix per la benedicció i processó en honor de Crist Rei.